INFORMATIKAI ALAPISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

Fontos tudnivalók

- A megoldásokra kizárólag a javítási útmutatóban leírt pontszámok adhatók.
- A pontszámok minden esetben egész számok.
- Ha a vizsgázó nem a feladatban meghatározottak szerint válaszol, akkor a válasz nem fogadható el.
 - (Pl.: **H** betű helyett nem válaszolhat **N** betűvel.)
- Ha a feladat egyetlen válasz (pl. egyetlen betűjel) megadását kéri, és a vizsgázó több különböző választ (pl. több különböző betűjelet) ad meg, akkor a feladatra 0 pontot kell adni.
- Ha egy kérdésre a leírás szerint csak egyetlen válasz adható, akkor az erre adható pontszám nem osztható, tehát pl. egy 2 pontos kérdés esetében vagy 0, vagy 2 pont adható.
- Egyéb esetekben a javítási útmutató részletesen leírja, hogy milyen módon adható részpontszám.
- Ha valamely feladatban a vizsgázó javított a megoldásán, de a javítása nem egyértelmű, akkor a válasz nem fogadható el, a feladatrészre 0 pontot kell adni. Egyértelmű javítás esetén a kijavított megoldást kell értékelni.
- Ha a vizsgázó valamely kérdésre egy általánostól eltérő rendszer használata miatt nem a várt választ adja, de válasza és indoklása elfogadható, akkor a kérdésre adható pontszámot meg kell adni.

I. Tesztfeladat megoldása

Sorszám	Helyes válasz	Pontszám
1.	c	1 pont
2.	d	1 pont
3.	b	1 pont
4.	a	1 pont
5.	d	1 pont
6.	a	1 pont
7.	hálós	1 pont
8.	a	1 pont
9.	IGAZ állítás(ok) : c	4 pont
	HAMIS állítás(ok) : a,b,d	
10.	c	1 pont
11.	d	1 pont
12.	a	1 pont

A jelű feladatsor

1. feladat

Tört pontszám nem adható.

a.) Táblázatkezelési ismeretek (14 pont)

1.	Létezik a vizsga nevű állomány a táblázatkezelő alapértelmezett formátumában, és tartalmazza az adatok.txt állományból helyesen importált adatokat.	1 pont
2.	Beállította az első sor magasságát és az <i>A:H</i> oszlopok szélességét. Az első két sorban összevonta a megfelelő cellákat. A cellák tartalmát megfelelően igazította és a megfelelő tördelést beállította.	1 pont
3.	Az <i>A3:H27</i> cellákban a cellaösszevonásokat, a karakterformázásokat, igazításokat és a kitöltéseket megfelelően végezte el. A táblázat cellái a minta szerinti helyeken vastag vonallal megfelelően szegélyezettek.	1 pont
4.	Az A27 cellába begépelte a megfelelő szöveget, és függvény segítségével helyesen határozta meg az eredményeket a B27:F27 cellákban. A B27:F27 cellák tartalma két tizedesjegy pontossággal jelenik meg.	1 pont
5.	A <i>G5:G26</i> tartomány legalább egy cellájában megfelelő függvény alkalmazásával helyes értéket határozott meg. A pont megadható, ha a kerekítést nem végezte el, illetve a "" tartalom helyett érték szerepel.	l pont
6.	A <i>G5:G26</i> tartomány minden cellájában függvények alkalmazásával helyes, egészre kerekített érték jelenik meg. A pont megadható, ha a "" tartalom helyett érték szerepel. A pont nem adaható meg, ha a kerekítést nem függvény segítségével végezte el.	1 pont
7.	A <i>G5:G26</i> tartományban, ha egy vizsgázó valamelyik modulból nem érte el az 51%-ot, akkor függvény segítségével a megadott jelsorozatot, "" jelenítette meg.	1 pont
8.	Létrehozta a minosites nevű munkalapot és azon az <i>A1</i> cellájától kezdődően elkészítette a minősítés segédtábláját. A pont akkor is jár, ha a segédtáblázatot nem formázta.	1 pont
9.	Az eredeti munkalap <i>H5:H26</i> tartományának legalább egy cellájában a mínősítést helyesen határozza meg függvények alkalmazásával.	l pont
10.	A <i>H5:H26</i> tartomány minden cellájában helyes érték jelenik meg megfelelő függvények alkalmazásával.	1 pont
11.	A <i>H5:H26</i> tartományban az "elégtelen" minősítés piros, a "jeles" minősítés kék színnel és félkövér betűstílussal jelenik meg.	
	A pont nem jár ha a formázások a mínősítések változtatásával nem változnak.	1 pont
12.	Az <i>A30</i> cellába begépelte a megfelelő szöveget, és a <i>B30</i> cellában függvények segítségével helyesen határozta meg a legjobb eredményt elérő vizsgázó nevét.	1 pont
13.	A minosites munkalap <i>F1:F6</i> celláiba begépelte a megfelelő szövegeket, és a <i>G2:G6</i> cellákban megfelelő hivatkozásokat tartalmazó függvény segítségével helyes értékeket határozott meg.	1 pont
14.	A minosites munkalap mintán látható helyére elkészítette a tortadiagramot. A diagram címe a minta szerinti, jelmagyarázat látható. A cikkekhez tartozó értékek "db" mértékegységgel jelennek meg. A pont megadható, ha a cikkekhez tartozó értékek a cikkek mellett találhatók, és a mértékegységgel rendelkező	
	értéken kívül más adat nem szerepel.	1 pont

1.	Létezik a levelek nevű állomány a szövegszerkesztő alapértelmezett formátumában, és legalább egy, megfelelő adatokkal ellátott levelet tartalmaz.	1 pont
2.	A lap álló tájolású, A4 méretű, és a margók beállítása helyes.	1 pont
3.	A dokumentum egészében Times New Roman (Nimbus Roman) betűtípust alkalmazott. A megszólítás és a pontsor alatti szöveg kivételével a betűméret 12 pontos. A bekezdések sortávolsága egyszeres (szimpla), bal oldali és jobb oldali behúzásuk 0. A megszólítás és az aláíráshely kivételével minden bekezdés előtt és után egyaránt 6 pontos térköz került beállításra.	1 pont
4.	A megszólítás 16-os méretű félkövér karakterstílusú, előtte 0, utána 18 pontos térköz van. A dokumentumban mindhárom szükséges helyen kiskapitális karakterformátumot állított be.	1 pont
5.	Létrehozta a 6 soros, 2 oszlopos táblázatot. A táblázat oszlopai 12 cm és 4 cm szélesek. Az első sorba és az első oszlopba begépelte a megfelelő szövegeket. Az első sor karakterstílusa félkövér és a táblázat celláiban a szövegek igazítása a mintának megfelelő.	1 pont
6.	A táblázatot követő két sorban a kettőspontok pozíciója a bal margótól 10 cm, és az értékek kezdő pozíciója 11 cm.	1 pont
7.	A dátumot dőlt betűstílussal automatikusan frissülő mezőként helyezte el a minta szerinti helyre.	1 pont
8.	Az aláíráshely pontsorát pontosan a megadott pozícók között készítette el. A térköz a pontsor bekezdése előtt 18, utána 0 pont. A pontsor alatti szöveg pontosan a megadott pozícióhoz középre igazítva 10-es betűmérettel készült. A szöveg előtt és után a térköz 0 pontos.	1 pont
9.	Az adatforrásból az összes szükséges mezőt beillesztette a törzsdokumentum megfelelő helyeire, és a törzsdokumentumot mentette leveltorzs néven a szövegszerkesztő alapértelmezett formátumában.	l pont
10.	Elvégezte a törzsdokumentum és az adatforrás egyesítését, és az elmentett levelek nevű állomány legalább húsz különböző vizsgázó nevére tartalmaz levelet.	1 pont
11.	A levelek nevű állomány csak a legalább elégséges minősítésű vizsgázók levelét tartalmazza, és minden levél formázása azonos.	1 pont

Algoritmus kódolása

2.A feladat 13 pont

Kódolja az alábbi algoritmust a választott programozási nyelven!

Az algoritmus a Radix algoritmus segítségével rendezi egy 10 elemű vektor adatait növekvő sorrendben.

A "div" az egészosztás, az "shr" a bitenkénti jobbra tolás, az "and" a bitenkénti "és" operátora. A sizeof() függvény a paraméterében megadott típus bájtokban kifejezett méretével tér vissza. A ". Hossz" a vektor elemszámát jelenti. A választott programozási nyelvtől függően eltérő operátorokat, jellemzőket és függvényeket kell alkalmaznia. Beadandó a feladatot megoldó program forráskódja. A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kell készíteni.

```
Eljárás KiirTomb(t:Egész elemű tömb, sz:Szöveg).....(1)
              .....(1)
  Ciklus i=0-tól t.Hossz-1-ig (+1 lépésközzel) ......(1)
     Ki: "t[", i, "]=", t[i] .....(1)
  Ciklus vége
              Eljárás vége
           .....(1)
Program:
  Változó tömb t[0..9]: Egész = {11,1,23,45,98,7,...} ......(2)
  KiirTomb(t,"Rendezés előtt:") .....(2)
  Változó tömb st[0..9]:Egész .....(2)
  Változó EgeszBitMeret: Egész = sizeof (Egész) * 8 .........(2)
  Változó tömb Szamlalo[0..16]:Egész .....(2)
  Változó tömb Prefix[0..16]: Egész .....(2)
  Változó Csoportok: Egész = EgeszBitMeret div 4 .....(2)
  Változó Maszk: Egész = 15 .....(2)
  Változó Eltol: Egész = 0 .....(2)
  Változó ind:Egész .....(2)
  Ciklus c=0-tól Csoportok-1-ig (+1 lépésközzel) ......(3)
     Ciklus i=0-tól Szamlalo. Hossz-1-ig (+1 lépésközzel) .. (4)
        Szamlalo[i] = 0 ......(4)
     Ciklus vége ......(4)
     Ciklus i=0-tól t.Hossz-1-ig (+1 lépésközzel) ......(5)
        Egész = (t[i] shr Eltol) and Maszk.....(5)
        Szamlalo[ind] = Szamlalo[ind] + 1 \dots (5)
     Ciklus vége ......(5)
     Prefix[0] = 0 .....(6)
     Ciklus i=1-tól Szamlalo. Hossz-1-ig (+1 lépésközzel) .. (6)
        Prefix[i] = Prefix[i - 1] + Szamlalo[i - 1] \dots (6)
     Ciklus vége ......(6)
     Ciklus i=0-tól t.Hossz-1-ig (+1 lépésközzel) ......(7)
        Egész = (t[i] shr Eltol) and Maszk.....(7)
        st[Prefix[ind]] = t[i] .....(7)
        Prefix[ind] = Prefix[ind] + 1.....(7)
     Ciklus vége ......(7)
     Ciklus i=0-tól t.Hossz-1-ig (+1 lépésközzel) ......(8)
        t[i] = st[i] .....(8)
     Ciklus vége .....(8)
     Eltol = Eltol + 4 .....(9)
  Ciklus vége .....(3)
  KiirTomb(t,"Rendezés után:") .....(10)
Program vége.
```

<u>Értékelés:</u> A részpontszámok tovább nem bonthatóak.

•	A programkód szintaktikailag hibátlan, lefordítható	1 pont
•	Az (1) jelű sorok helyes kódolása	1 pont
•	A (2) jelű sorok helyes kódolása	2 pont
•	A (3) jelű sorok helyes kódolása	1 pont
•	A (4) jelű sorok helyes kódolása	1 pont
	Az (5) jelű sorok helyes kódolása	_
•	A (6) jelű sorok helyes kódolása	1 pont
•	A (7) jelű sorok helyes kódolása	2 pont
•	A (8) jelű sorok helyes kódolása	1 pont
	A (9) jelű sorok helyes kódolása	-
	A (10) jelű sorok helyes kódolása	_

Szöveges fájlban input adatsoron dolgozó program készítése

3.A feladat 22 pont

A részpontszámok tovább nem bonthatóak. A megoldásokra csak akkor jár pont, ha azok tetszőleges input adatok esetén is helyes eredményt adnak!

1.	Adatbevitel, adatszerkezet feltöltése • A program beolvassa az <i>adatok.txt</i> állomány első 10 sorát	pont pont	3 pont
2.	Lövések beolvasása A program beolvassa az <i>adatok.txt</i> állomány 11. sorától az összes sort 1 A választott adatszerkezet alkalmas az összes feladat megoldására 1 Az lövések tárolása hibátlan az adatszerkezetben 1	pont pont	3 pont
3.	Játéktér és a lövések megjelenítése1• A játéktér sorkoordinátái megjelennek1• A játéktér oszlopkoordinátái megjelennek1• A hajók és a víz megjelenítése helyes1• A lövések megjelennek eltérő háttérszínnel2• A kimenet a bemenő adatok és a minta szerinti1	pont pont pont pont	6 pont
4.	Találatok száma • Helyesen határozza meg a találatok számát 2 • Az eredmény kiírása a minta szerint 1	pont	3 pont
5.	Új kódolás Az egycellás hajókat helyesen kódolja	pont pont pont pont pont pont	7 pont

Egy adott adattábla létrehozása és feltöltése megadott adatokkal, lekérdezés

25 pont 4.A Feladat

Mintamegoldás: a mellékelt *Rotary.mdb* állományban.

A részpontszámok tovább nem bonthatóak

11	reszpontszámok tovább nem bontnatoak.		
1.	A Rotary adatbázis létrehozása, kapcsolatok, mezőtípusok		5 pont
	Létezik az adatbázis, az összes tábla neve a megadott	1 pont	
	• Összes táblában léteznek a megfelelő nevű és típusú adatmezők	1 pont	
	Az adatokat helyesen importálta	1 pont	
	Az elsődleges kulcsok megfelelően beállításra kerültek	1 pont	
	A kapcsolatok kialakítása a minta szerinti	1 pont	
2.	A 2NemBudapestiNok lekérdezés helyes megfogalmazása		3 pont
	A lekérdezés a megadott mezőket listázza		
	 A lekérdezés a megadott feltételeket helyesen tartalmazza, 		
	a feltételek között a logikai kapcsolat megfelelő	1 pont	
	A lista a rajtszám szerint helyesen rendezett	1 pont	
3.	A 3NincsTelepules lekérdezés helyes megfogalmazása		3 pont
	A lekérdezés a megadott mezőket listázza	1 pont	
	Az új mezők utólag is bekerülnek a lekérdezésbe	1 pont	
	 A lekérdezésben megadott feltételek hibátlanok, 		
	a feltételek között a logikai kapcsolat megfelelő		
4.	, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,		5 pont
	A lekérdezésben országok szerint helyesen csoportosít		
	A csoportosításba kerülő rekordokat helyesen szűri	-	
	Helyesen számlálja meg a versenyzőket országonként	1 pont	
	 Az eredmény elsődlegesen a versenyzők száma, másodlagosan 		
	az országok neve alapján rendezett		
	A lekérdezés futtatásakor az oszlopok sorrendje a megadott	-	
5.	9 , , , ,		4 pont
	A lekérdezés helyesen szűr a kategóriára	-	
	Az eredményben a rajtszám megjelenik	-	
	Csak a legidősebb versenyző rajtszáma jelenik meg		
	A versenyző életkora helyes és megjelenik	-	_
6.	A 6Eredmenyek jelentés elkészítése		5 pont
	• A jelentésben csak a férfi befutók megadott mezői jelennek meg	-	
	A csoportszint megfelelő	-	
	A rendezések hibátlanok	-	
	A csoportláb kialakítása helyes	-	
	A jelentés kialakítása a minta szerinti	1 pont	

Megjegyzés:

Más elvű megoldások esetén a megfelelő funkciót megvalósító megoldásrészek a pontszámokat a fenti részletezés arányában kaphatják meg.

Papíron megoldandó feladatok

B jelű feladatsor

Áramköri számítások egyenáramú áramkörökben

1. B feladat

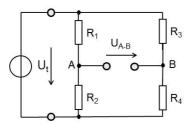
Maximális pontszám: 17 pont

a) Belső ellenállás (R_b) és kapocsfeszültség (U_k) meghatározása:

$$R_b = \frac{U_{ii}}{I_z} = \frac{12 \,\text{V}}{200 \,\text{mA}} = \frac{60 \,\Omega}{I_z}$$
 (3 pont)

$$U_k = U_{ii} \cdot \frac{R_t}{R_b + R_t} = 12 \,\text{V} \cdot \frac{100 \,\Omega}{60 \,\Omega + 100 \,\Omega} = \frac{7.5 \,\text{V}}{100 \,\Omega}$$
 (3 pont)

b) Wheatstone-híd és a híd kiegyenlítésének feltétele: (3 pont)

A kiegyenlítés feltétele:
$$R_3 \cdot R_2 = R_1 \cdot R_4$$
 vagy $U_A = U_B$ (3 pont)

c) Előtét ellenállás meghatározása:

$$R_b = \frac{U_0}{I_0} = \frac{100 \,\text{mV}}{500 \,\mu\text{A}} = \frac{200 \,\Omega}{0}$$
 (2 pont)

$$R_e = R_b (n-1) = 200\Omega \cdot \left(\frac{6V}{0.1V} - 1\right) = 200\Omega \cdot (60 - 1) = \underbrace{\frac{11.8 \text{k}\Omega}{1.8 \text{k}\Omega}}$$
 (3 pont)

RL, RC és RLC körök vizsgálata, két- és négypólusok meghatározása

2. B feladat

Maximális pontszám: 17 pont

a) A négypólus "H" paraméteres egyenletrendszere:

(4 pont)

$$U_1 = H_{11} \cdot I_1 + H_{12} \cdot U_2$$

$$I_2 = H_{21} \cdot I_1 + H_{22} \cdot U_2$$

b) A négypólus H₁₁ és H₂₂ paramétere:

c) A rezgőköri tekercs induktivitása:

$$\mathbf{f}_0 = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot \sqrt{\mathbf{L} \cdot \mathbf{C}}}$$

$$L = \frac{1}{4 \cdot \pi^2 \cdot f_0^2 \cdot C} = \frac{1}{4 \cdot \pi^2 \cdot (6 \cdot 10^5 \,\text{Hz})^2 \cdot 6 \cdot 10^{-10} F} = \underbrace{117 \,\mu\text{H}}_{\text{5}}$$
 (5 pont)

d) A rezgőkör sávszélessége:

(4 pont)

$$B = \frac{f_o}{Q_o} = \frac{600 \,\text{kHz}}{50} = \underbrace{\frac{12 \,\text{kHz}}{50}}$$

Analóg áramkörök működésének elemzése, jellemzőik számítása

3. B feladat

Maximális pontszám: 26 pont

a) A kapcsolás megnevezése:

(4 pont)

Nem invertáló, AC műveleti erősítős kapcsolás.

b) Az erősítő feszültségerősítése

(6 pont)

$$A_{uv} = 1 + \frac{R_3}{R_2} = 1 + \frac{9 \text{ k}\Omega}{1 \text{ k}\Omega} = \underline{10}$$

$$a_{dB} = 20 \text{ lg} \cdot A_{uv} = \underline{20 \text{ dB}}$$

c) A bemeneti csatoló kondenzátor által meghatározott alsó határfrekvencia (6 pont)

$$R_{be} = R_1 = 100 \text{ k}\Omega$$

$$fh = \frac{1}{2\pi C_1(R_e + R_{be})} = \frac{1}{2\pi \cdot 1\mu F(1k\Omega + 100k\Omega)} = 1.57 \text{ Hz}$$

d) A kimeneti feszültség effektív és csúcsértéke

(6 pont)

$$u_{be} = u_g \cdot \frac{R_{be}}{R_{be} + R_g} = 100 \text{ mV} \cdot \frac{100 \text{ k}\Omega}{1 \text{ k}\Omega + 100 \text{ k}\Omega} = 99 \text{ mV}$$

 $u_{be} = A_{me} \cdot u_{ge} = 99 \text{ mV} \cdot 10 = 990 \text{ mV}$

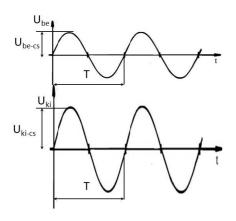
$$u_{ki.eff.} = A_{uv} \cdot u_{be} = 99 \text{mV} \cdot 10 = 990 \text{ mV}$$

$$u_{kics} = u_{kieff} \cdot \sqrt{2} = 990 \text{ mV} \cdot 1,41 \cong \underline{1,4 \text{ V}}$$

e) Az erősítő bemenetén és kimenetén mérhető jelalakok jellemzői (4 pont)

$$u_{be-cs} = u_{beeff} \cdot \sqrt{2} = 99 \text{ mV} \cdot 1,41 \cong 0,14 \text{ V}$$

$$T = \frac{1}{f} = \frac{1}{50Hz} = 20ms$$

Logikai algebra alkalmazása

4. B feladat

Maximális pontszám: 25 pont

(7 pont)

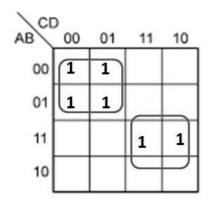
$$A B C = A B C D + A B C \overline{D}$$

$$\overline{A} B \overline{C} = \overline{A} B \overline{C} D + \overline{A} B \overline{C} \overline{D}$$

$$F = \overline{A} \overline{B} \overline{C} \overline{D} + \overline{A} \overline{B} \overline{C} D + \overline{A} \overline{B} \overline{C} D$$

b)
$$F^4 = \sum_{1}^{4} (0,1,4,5,14,15)$$
 (6 pont)

c) A függvény grafikus módszerrel történő minimalizálása

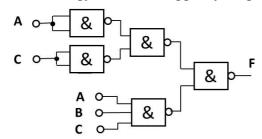

Egyéb grafikus egyszerűsítési módszer alkalmazása is elfogadható!

Az egyszerűsített függvény:

$$F = ABC + \overline{A}\overline{C}$$

d) Az egyszerűsített függvény megvalósítása NAND kapukkal: (7 pont)

Logikailag helyes, de a szükségesnél több kaput tartalmazó megoldás esetén kapunként 2 pont levonás jár.

A feladatok értékelésének általános szabályai

A megoldási útmutatótól eltérő, de szakmailag jó megoldásokat is el kell fogadni a feltüntetett pontszámokkal.

A feladatra (részfeladatra) adható maximális pontszámot csak akkor kaphatja meg a vizsgázó, ha a képletbe az adatokat szakszerűen behelyettesíti, és így számítja ki a végeredményt.

Az adatok normál alakban való használatát indokolt esetben kell megkövetelni.

A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha az eredmény számértéke és mértékegysége is kifogástalan.

A részkérdésekre adható legkisebb pontszám 1 pont, tört pontszám nem adható.

Összefüggő részkérdések esetén, ha hibás valamelyik részfeladat eredménye, akkor a hibás eredmény következő részfeladatban (részfeladatokban) való felhasználása esetén a kifogástalan megoldásokra a feltüntetett pontokat kell adni.

Pontlevonást eredményez, ha:

- a továbbvitt részeredmény szakmailag egyértelműen lehetetlen, illetve extrém,
- felhasznált részeredmény csökkenti az utána következő részfeladat(ok) megoldásának bonyolultságát.

írásbeli vizsga 1321 14 / 14 2014. május 20.